

دوتا ۲۷۹	عهد جدید / ۱۶
	اعمال رسولان - بخش دوم
S = معلم ۲ (تدریس توسط معلم ۲)	

(S) به برنامه " دوره شاگردسازی از رادیو " خوش آمدید. در این مجموعه تعلیمی، فرصت خواهید داشت با کتاب مقدس آشنا شوید. در حالیکه به این برنامه گوش می‌دهید، در دفترتان یادداشت بردارید یا برنامه را ضبط کنید. امروز معرفی کتاب اعمال رسولان را ادامه می‌دهیم. در بخش دوم، درباره تقسیم‌بندی، خصوصیات و پیامهای اصلی کتاب اعمال مطالبی خواهیم آموخت.

نکته پنج. "تقسیم‌بندی کتاب اعمال رسولان". کتاب اعمال را می‌توان به "دو" بخش تقسیم کرد.

بخش اول. "گسترش کلیسا در اورشلیم و خارج از آن"

این موضوع در اعمال فصلهای ۱-۱۲ آمده است. این بخش را می‌توان به دو قسمت دیگر تقسیم کرد:

"قسمت اول مشتمل است بر گسترش کلیسا در اورشلیم."

این وقایع بین سالهای ۳۰-۳۴/۳۳ میلادی رخ دادند و در اعمال ۱:۱ تا ۳:۸ ثبت شده‌اند. این وقایع شامل موضوعاتی هستند از قبیل صعود مسیح، انتخاب متیاس بعنوان جانشین یهوذا در مقام رسول (فصل ۱)، ریخته شدن روح القدس و آغاز اولین کلیسای محلی در تاریخ (۲). و همچنین رشد سریع کلیسا در اورشلیم (۳-۴) که منجر به جفا شد، بازداشت و زندانی شدن دوازده رسول (۵:۱۸)، و همچنین سخنرانی و به شهادت رسیدن استیفان، که پولس شاهد آن بود نیز در این قسمت آمده است (۶-۷).

"قسمت دوم مشتمل است بر گسترش کلیسا از اورشلیم به تمامی یهودیه و سامره."

این وقایع بین سالهای ۳۴/۳۳ تا ۴۶ میلادی رخ دادند. جفای عظیمی که بر کلیسای اورشلیم حادث شده بود، باعث پراکنده شدن مسیحیان اورشلیم در تمامی نواحی یهودیه و سامره گردید، و آنها در همین نقاط به موعظه انجیل ادامه دادند. این وقایع شرح چگونگی انتشار خدمات بشارتی فیلیپس را در سامره و حبشه نیز شامل می‌شود (۸)؛ همینطور توبه پولس و خدمت بشارتی او در دمشق و اورشلیم (۹) و خدمت بشارتی پطرس در نواحی ساحلی، و خوانده شدن او برای رفتن نزد اولین غیریهودیان در قیصریه (۱۰). و بالاخره این قسمت شامل خدمت بشارتی مسیحیانی است که به انطاکیه سوریه رسیده بودند، و همچنین وارد شدن پولس در فعالیتهای بشارتی در انطاکیه (۱۱). اولین بخش از کتاب اعمال با شهادت یعقوب رسول و زندانی شدن پطرس پایان می‌پذیرد (۱۲).

بخش دوم. "گسترش کلیسا از انطاکیه؛ بطور عمده از طریق خدمت بشارتی پولس."

این مطلب، در اعمال فصلهای ۱۳ تا ۲۸ آمده است. این بخش را می‌توان به پنج قسمت تقسیم کرد:

"قسمت اول مشتمل است بر اولین سفر بشارتی پولس، و تشکیل شورای اورشلیم."

اولین سفر بشارتی پولس در سال ۴۷ تا ۴۸ میلادی اتفاق افتاد (۱۳-۱۴) و شورای اورشلیم در سال ۴۹/۵۰ میلادی تشکیل شد (۱۵). این وقایع در اعمال ۱۳-۱۵ ثبت شده‌اند.

"قسمت دوم مشتمل است بر دومین سفر بشارتی پولس."

این سفر بین سالهای ۵۰-۵۲ میلادی انجام شد و در اعمال ۱۶-۱۸ ثبت شده است.

"قسمت سوم مشتمل است بر سومین سفر بشارتی پولس."

این سفر در سالهای ۵۲-۵۷ انجام شد و در اعمال ۱۹-۲۰ ثبت شده است.

"قسمت چهارم مشتمل است بر دستگیری پولس در اورشلیم و زندانی شدن او در قیصریه."

این در سالهای ۵۷-۵۹ میلادی اتفاق افتاد و در اعمال ۲۱-۲۶ ثبت شده است.

"قسمت پنجم مشتمل است بر سفر پولس به روم و اولین حبس او در آنجا."

این در سالهای ۵۹-۶۱ میلادی اتفاق افتاد و در اعمال ۲۷-۲۸ ثبت شده است.

نکته شش- خصوصیات کتاب اعمال رسولان

اول) "کتاب اعمال، جلد دوم از اثر دو جلدی لوقا محسوب می‌شود."

(یک) "اولین مجموعه از اسناد مسیحی، متشکل بود از رسالات پولس"

کمی پس از رحلت پولس رسول، اولین مجموعه اسناد مسیحی، یعنی "رسالات پولس" گردآوری شد. احتمال بسیار زیادی می‌رود که تیموتائوس کلیه نامه‌های پولس را جمع‌آوری کرده باشد و ترتیب نسخه‌برداری از مجموعه این رسالات پولس را داده و آنها را در بین کلیساهای مختلف پخش کرده باشد. بر اساس دوم پطرس ۳: ۱۶، بنظر می‌رسد که مجموعه‌ای از نامه‌های پولس تا قبل از سال ۶۴ میلادی، یعنی زمان به شهادت رسیدن پطرس به‌هنگام جفای نرون نیز در دست بوده‌اند.

(دو) "دومین مجموعه اسناد مسیحی متشکل بود از انجیل."

اثر دو جلدی لوقا که در سالهای ۶۲-۶۳ میلادی تهیه شدند، در اصل با هم بصورت یک اثر واحد و کامل و مستقل منتشر شدند. با وجود این، پس از انتشار انجیل یوحنا در بین سالهای ۷۰ الی ۹۸ میلادی، در اواخر قرن اول یا ابتدای قرن دوم

بود که چهار انجیل بصورت يك مجموعه واحد گردآوری شدند و با نام "اناجیل چهارگانه" انتشار یافتند. این بدان معنا بود که اولین مجلد از اثر دو جلدی لوقا، از جلد دوم جدا شد و این جلد دوم برای خود، کارکرد مستقلی یافت.

دوم) " کتاب اعمال ثابت می‌کند که پولس همانند پطرس و دیگر رسولان، خود يك رسول بود."

در اعمال ۲۰: ۲۹-۳۱ پولس آگاه بود که "گرگان درنده" در هر جا بدنبالش می‌رفتند تا خدمت بشارتی او را ضایع سازند. اینها به "گروه یهودی‌گرایان" تعلق داشتند.

عیسی مسیح در ابتدا شاگردان خود را به نزد گوسفندان گمشده اسرائیل فرستاده بود، اما قبل از صعودش، او ایشان را فرستاد تا از همه امتهای شاگردان بسازند (متی ۱۰: ۵-۶؛ و ۲۸: ۱۹). در آغاز تاریخ مسیحیت، و پس از پنطیکاست، مسیحیان تنها شامل یهودیان مسیحی می‌شدند، اما پس از سفرهای بشارتی پولس، تعداد زیادی از میان امتهای نیز مسیحی شدند. این منجر به مناقشه‌ای مابین مسیحیان یهودی‌نژاد و غیریهودی‌نژاد شد، که ابتدا در انطاکیه و سپس در شهرهای جنوبی غلاطیه در آسیای صغیر پدید آمد.

پولس نیز همچون دیگر رسولان، موعظه خود را خطاب به یهودیان، در طی جلسات کنیسه در روز سبت آغاز می‌کرد. او این ترتیب را بدون اصول انجام نمی‌داد، بلکه قصد داشت تا یهودیان را برای مسیح صید کند (اول قرن‌تینان ۹: ۲۰). برخی از مسیحیان یهودی‌نژاد، همچنان به "سایه" احکام عهدعتیق متمسک بودند (عبرانیان ۱۰: ۱). ایشان اعتقاد داشتند که نگاهداری دستورات و مناسک آیینی یهود، (که تعدادشان هم بسیار زیاد بود) خصوصاً آیین ختنه، سبت و دیگر اعیاد یهودی و قواعد خاص یهود برای خوراکها، ضرورت داشت. آنها حتی ختنه را بعنوان شرط لازم برای نجات مبدل ساختند (۱۵: ۱). پولس مایل بود تا یهودیان را مسیحی بگرداند، اما گروه یهودی‌گرایان می‌خواستند تا مسیحیان غیریهودی‌نژاد، یهودی شوند. بنا بر اعمال ۱۵، شورای اورشلیم تصمیم گرفت تا "یوغ" مناسک آیینی یهود، بر امتهای گذاشته نشود (۱۵: ۱۰، ۲۸). اما لازم بود تا مسیحیان غیریهودی‌نژاد، با پرهیز از خوراکهای نجس‌شده توسط بتها، زنا و گوشت حیوانات خفه شده و خون، ملاحظه حال مسیحیان یهودی‌نژاد را بکنند (۲۰: ۲۱ و اول قرن‌تینان فصلهای ۸ و ۱۰). آندسته از مسیحیانی که از پذیرفتن این تصمیم متحد همه رسولان سر باز زدند، مبارزات تبلیغاتی خود را علیه پولس و موعظه انجیل او، ادامه دادند و به "گروه یهودی‌گرایان" شهرت یافتند. پولس بطور مخصوص در رسالتش به غلاطیان (غلاطیان ۴: ۸-۱۱ و ۵: ۲-۳ و ۶: ۱۰)، قرن‌تینان (دوم قرن‌تینان ۱۱: ۴)، فیلیپیان (فیلیپیان ۳: ۲-۳) و کولسیان (کولسیان ۲: ۱۶-۱۷) با تعالیم غلط آنان به مقابله پرداخت. ضدیت گروه یهودی‌گرایان در آسیای صغیر با ضربه سختی روبرو شد، یعنی مقارن با زمانی که از سوی کتاب اعمال در کلیساهای آسیای صغیر انتشار یافت و علاقه جدیدی را نسبت به پولس رسول بیدار ساخت، و از سوی دیگر، اورشلیم و هیکل در سال ۷۰ میلادی ویران شد. گروه یهودی‌گرایان به تدریج به شکل فرقه‌هایی بنام گروه‌های ناصری و ایبونی تغییر صورت یافتند، و تا چندین سده همچنان وجود داشتند. بنابراین کتاب اعمال، به کل کلیسای مسیحی ثابت کرد که درست به همان نسبت که پطرس و دیگر رسولان توجه عمده‌شان بر یهودیان معطوف بود، پولس نیز رسول امتهای بود.

سوم) "کتاب اعمال، اثباتی تاریخی است بر اینکه نه تنها پولس، بلکه تمامی رسولان دیگر، رسولان راستین عیسی مسیح بودند."

کتاب اعمال اثباتی است بر نادرست بودن تعالیم مارسیون. در حدود ۱۴۴ میلادی، این معلم کاذب عقیده غلطی را موعظه کرد بدین شرح که عیسی مسیح مذهب کاملاً نوینی را معرفی کرده بود که هیچگونه ارتباطی با عهدعتیق یا هر نوع تأثیر یهودی دیگر نداشت. او تمامی مطالبی را که به یهودیان مرتبط می‌شد، از میان انجیل لوقا و ده رساله پولس، "حذف کرد" و این دو کتاب را به ترتیب "انجیل" و "رسول" نامید. بنابراین مارسیون، "کائن" (کتابهای رسمی عهد جدید)، یعنی "فهرست کتابهای عهد جدید را که تحت الهام نوشته شده بودند"، تنها به یازده کتاب محدود کرد. مارسیون تمامی قسمتهای عهدعتیق، انجیلیهای متی، مرقس و یوحنا، و همچنین رسالات پولس به تیموتائوس و تیطس را مردود شمرد. همچنین کلیه رسولان دیگر عیسی را رد کرد و نوشته‌هایشان را کذب خواند.

وجود تعالیم غلط مارسیون، کلیسای راستین مسیحی را به چالش طلبید و آن را برانگیخت تا با مارسیون مقابله کند، و همین، کلیسا را وادار ساخت تا از "کائن" یا "فهرست کتابهای عهدجدید که تحت الهام نوشته شده بودند" و تا همان زمان در هر جا توسط کلیساهای پذیرفته شده بودند، تعریف دقیق‌تری ارائه دهد. در نظر کلیسای راستین مسیحی، عهدجدید به هیچوجه عهد عتیق را کنار نمی‌گذاشت، بلکه در کنار آن پابرجا بود، و کتابهای عهدعتیق و عهدجدید به اتفاق هم، به مکاشفه الهام شده از سوی خدا به انسان، شکل می‌دادند. عهدعتیق و عهدجدید با هم "کتاب مقدس" نامیده شده‌اند. در نظر کلیسای راستین، "کتاب مقدس" متشکل بود از ۳۹ کتاب در عهدعتیق و ۲۷ کتاب در عهدجدید. در نظر کلیسای راستین مسیحی، "انجیل" تنها بصورت يك سند، و مطابق با فهرست مارسیون خلاصه نمی‌شد، بلکه انجیل متشکل بود از چهار انجیل متی، مرقس، لوقا و یوحنا. و برای کلیسای راستین "رسول" تنها به ده رساله پولس مطابق با فهرست مارسیون خلاصه نمی‌شد. برای کلیسای راستین، کتاب اعمال به لحاظ تاریخی اثبات می‌کرد که نه تنها پولس، بلکه تمامی رسولان دیگر، رسولان حقیقی عیسی مسیح بودند. از آن زمان به بعد کتاب اعمال به "اعمال رسولان" شهرت یافت. (این عنوان در مقدمه ضدمارسیونی کتاب "انجیل سوم"، که بین سالهای ۱۵۰-۱۸۰ میلادی نوشته شده نیز آمده است).

چهارم) "کتاب اعمال بطور خاص مقایسه‌ای را بین دو رسول، پطرس و پولس انجام می‌دهد."

پطرس بطور خاص رسول یهودیان محسوب می‌شد، و پولس بطور خاص رسول امتهای (غلاطیان ۲: ۸). پطرس، قهرمان کلیسای اولیه در اورشلیم محسوب می‌شد، درحالیکه پولس بنیانگذار کلیساهای امتهای بود. خلاصه‌ای از موعظه پطرس در اعمال ۲ آمده، و خلاصه موعظه پولس در اعمال ۱۳. هر دو در مورد عادل‌شمردگی از طریق ایمان موعظه می‌کردند:

پطرس در اعمال ۱۰: ۴۳ و پولس در اعمال ۱۳: ۳۸-۳۹ (اشعیا ۵۳: ۱۱). هر دو مرد لنگی را شفا دادند: پطرس در اعمال ۳ و پولس در اعمال ۱۴. خدا از طریق پطرس داوری سریع خود را در مورد حنانيا و سفیره در اعمال ۵، و از طریق پولس بر عیلما در اعمال ۱۳ اجرا کرد. هر دو با مداخله الهی از زندان آزاد شدند: پطرس در اعمال ۱۲، و پولس در اعمال ۱۶. هر دو بر عمل روح القدس تأکید می‌ورزیدند: پطرس در اعمال ۲ و پولس در اعمال ۱۹. هر دو پیام انجیل را در مرگ و قیام عیسی مسیح خلاصه می‌کردند و آن را موعظه می‌نمودند: پطرس در اعمال ۲ و پولس در اعمال ۱۳.

نکته هفت - پیام اصلی کتاب اعمال رسولان

"کتاب اعمال نشان می‌دهد که مسیحیان کدام انجیل را باید موعظه کنند."

یک) بر اساس اعمال ۴: ۱۲، مسیحیان باید اعلام کنند که نجات در هیچکس دیگر یافت نمی‌شود، زیرا تنها نامی که از سوی خدا به انسانها داده شده تا از طریق آن "باید" نجات بیابند همانا عیسی مسیح است.

دو) بر اساس اعمال ۱۷: ۳ و ۱۸، مسیحیان باید اعلام کنند که عیسی مسیح لازم بود تا بر صلیب جان بدهد و اینکه او از میان مردگان برخاست.

سه) بر اساس اعمال ۲۰: ۲۱، مسیحیان باید به همه انسانها اعلام کنند که لازم است تا با توبه بسوی خدا بازگشت کنند و به خداوند ما عیسی مسیح ایمان آورند.

چهار) بر اساس اعمال ۱۰: ۴۳ و ۱۳: ۳۸-۳۹، مسیحیان باید اعلام کنند که هر کس به مسیح ایمان آورد، عادل شمرده می‌شود، یعنی گناهانش بخشوده می‌شوند و او نجات می‌یابد.

پنج) بر اساس اعمال ۲۶: ۲۰، مسیحیان باید به انسانها اعلام کنند که لازم است تا با اعمالشان توبه خود را ثابت کنند.

"کتاب اعمال تعلیم می‌دهد که کلیساهای محلی چگونه بوجود آمدند."

کلیساهای محلی، نتیجه تاریخی مداخله حاکمیت مطلق الهی، و اطاعت مسیحیان از "فرمان بزرگ" در متی ۲۸: ۱۹ است مبنی بر اینکه: "پس رفته، همه امته را شاگرد سازید". برای نمونه، در اعمال فصل دوم، خدا روح القدس خویش را ریخت و پطرس رسول انجیل را موعظه کرد. در نتیجه، اولین کلیسای مسیحی در میان یهودیان، در شهر اورشلیم تأسیس شد. در اعمال فصل ۸، خدا اجازه داد تا جفای عظیمی برای مسیحیان اورشلیم اتفاق بیفتد، که همین باعث پراکنده شدن مسیحیان شد، و آنها هر جا که رفتند انجیل را هم موعظه کردند. در نتیجه، کلیساهایی در یهودیه، سامره و جلیل بنیاد نهاده شدند (۹: ۳۱).

در اعمال فصل ۱۰، قبل از آنکه پطرس به نزد امته برود و انجیل را برای آنها موعظه کند، خدا رویاهایی را به يك افسر غیریهودی، بنام کرنیلیوس، و همینطور به پطرس بر فراز پشت‌بام داد. در نتیجه بنیاد اولین کلیسای محلی در میان امته، در قیصریه نهاده شد.

در اعمال فصل ۱۱، دست خدا با افرادی بود که بر اثر جفای عظیم پراکنده شده بودند. آنها موعظه انجیل را در میان امتهای انطاکیه در سوریه آغاز کردند. در نتیجه، کلیسای محلی بزرگی در سرزمینی بیگانه تأسیس شد.

در اعمال ۱۳، خدا پولس و برنابا را دعوت کرد و جدا ساخت و آنان را به سفرهای بشارتی فرستاد و آنها در هر شهری که رفتند، اشخاصی را شاگرد ساختند. در نتیجه کلیساهای محلی در سرزمینهای دیگر آسیای نیز تأسیس شد.

در اعمال ۱۶-۲۰، خدا از طریق روح القدس این گروه بشارتی را هدایت کرد تا به کجا بروند و به کجا نروند. پس آنان رفتند و انجیل را در مناطقی جدید موعظه کردند و کلیساهای محلی حتی در سرزمینهای اروپایی نیز تأسیس شد.

در اعمال فصل ۱۸، خدا حتی بطور مستقیم به پولس فرمان داد و او را تشویق کرد تا در مکانی خاص بماند و در آنجا زمان بیشتری را به تعلیم کلام خدا اختصاص دهد.

"کتاب اعمال می‌آموزد که کلیساهای محلی چگونه عمل می‌کردند."

بر اساس اعمال ۲: ۴۲-۴۴ و ۵: ۱۵-۱۶ و ۴۲، فعالیت‌های اساسی کلیسای محلی در آغاز این بود تا "جمع شوند" و پراکنده شوند. مسیحیان بطور مرتب به قصد پرستش و دعا، تعلیم و موعظه، انجام آیینهای تعمید و شام خداوند، و همینطور برای مشارکت و خدمت، با هم جمع می‌شدند. اما ایشان در همسایگی خانه‌های خود، در خیابانها و خانه‌ها، و حتی در شهرهای همجوار پراکنده می‌شدند تا موعظه کنند، تعلیم دهند و شفا بخشند.

"کتاب اعمال می‌آموزد که کلیساهای محلی چگونه رهبری می‌شدند."

بر اساس اعمال ۱۴: ۲۱-۲۳ و ۲۰: ۱۷ و ۲۸، هر کلیسای محلی توسط "شورایی از پیران" رهبری می‌شدند. حدود صلاحیتها، وظایف و قدرت محدود پیران کلیسا، بطور روشن در کتاب مقدس ذکر شده است. هرچند کلیسای محلی باید رهبرانی داشته باشد، اما این رهبران نباید کلیسا را مطابق میل شخصی خود رهبری کنند. بر اساس اول تیموتائوس ۳: ۱-۱۴، طریق صحیح فعالیت کلیسا بروشنی در کتاب مقدس تعلیم داده شده است. هیچک از رهبران کلیسا قدرت ندارند تا تغییری در این دستورها را اعمال کنند. علاوه بر این، خداوند عیسی در متی ۲۰: ۲۵-۲۸، و پطرس در اول پطرس ۵: ۱-۴ تعلیم دادند که هیچک از رهبران کلیسا حق ندارند تا بر مسیحیان دیگری که بدستهای ایشان سپرده شده‌اند، خداوندی و ریاست کنند.

پنجم) "کتاب اعمال تعلیم می‌دهد که کلیساهای محلی در چه مکانهایی جلسات خود را برگزار می‌کردند."

کتاب اعمال نشان می‌دهد که کلیساهای محلی که در کتاب مقدس شرحشان آمده، بسیاری از جلسات خود را در خانه‌های مسیحیان برگزار می‌کردند. کلیساها عبارت بودند از "کلیساهای خانگی". بر اساس فلیمون ۱: ۱-۲، کلیساهای محلی برای انجام مرتب مراسم پرستش، در خانه‌ها گرد می‌آمدند. بر اساس اعمال ۵: ۴۲، کلیساهای محلی برای تعلیم و موعظه، در خانه‌ها جمع می‌شدند. بر اساس اعمال ۱۲: ۵-۱۲، کلیساهای محلی برای دعا در خانه‌ها گرد می‌آمدند. بر اساس اعمال ۱۰: ۲۴-۲۷، کلیساهای محلی برای بشارت در خانه‌ها جمع می‌شدند. و بر اساس اعمال ۱۸: ۲۴-۲۸، کلیساهای محلی برای آموزش خدمه خود در خانه‌ها جمع می‌شدند. حتی امروزه، در بسیاری از مناطق دنیا، کلیساهای محلی همچنان در خانه‌ها جمع می‌شوند.

ششم) "کتاب اعمال، کتاب راهنما برای انجام خدمات کلیسایی است."

یک) بر اساس اعمال ۲ و ۱۳، هدف از انجام کار بشارتی آن است تا مردم را بسوی شناخت نجات‌بخشی از عیسی مسیح رهنمون سازد.

دو) همچنانکه در مطالب فوق ملاحظه شد، مبشرین، پیام انجیل را به طریقی قابل فهم به مردم ارائه می‌دادند. آنها موعظه می‌کردند که عیسی مسیح تنها طریق بسوی خدا و دریافت نجات است، و اینکه انسانها باید توبه کنند و ایمان آورند؛ و اینکه هر که ایمان آورد عادل شمرده می‌شود و آنانی که ایمان آورند، باید ایمان راستین خود را از طریق زندگی خویش ثابت کنند.

سه) بر اساس اعمال ۱۰: ۴۳ و ۲۶: ۲۲-۲۳، کلام مکتوب خدا تنها اسلحه آنان بود.

چهار) بر اساس اعمال ۴: ۲۰-۲۳، اتکای مسیحیان بطور کامل بر قدرت خدا بود که از طریق روح القدس عمل می‌کرد.

پنج) بر اساس کل کتاب اعمال، مبشرین برای بشارت نقشه مشخصی داشتند. در آغاز، آنها انجیل را در مراکز پرجمعیت جهان آن عصر، مانند اورشلیم، انطاکیه، افسوس، قرنتس، و روم موعظه کردند. انجیل از این نقاط، به شهرها، ولایت‌ها و دهات اطراف منتشر می‌شد.

هفتم) "کتاب اعمال نشان می‌دهد چگونه جفا تنها منتج به رشد کلیسا می‌شود."

بر اساس اعمال ۷: ۱ تا ۸: ۴، مسیحیانی که شهادت می‌دادند یا انجیل را موعظه می‌کردند، دیری نمی‌انجامید که با مخالفت و حتی جفا روبرو می‌شدند. استیفان خادمی غیررسمی بود. در کتاب اعمال ذکر شده که چگونه او بی‌باکانه در مورد عیسی مسیح شهادت داد. خصوصاً آخرین روز حیات او در فصل ۷ شرح داده شده است. او خطاب به هیأت حاکمه یهودیان، بنام سنهدرین، سخن گفت. او گفت که یهودیان عهدعتیق "انبیایی" را که آمدن آن مسیح موعود را پیش‌گویی کرده بودند، به قتل رساندند، و اینک یهودیان عهدجدید، خود "آن مسیح موعود" را کشتند. او آنها را دعوت کرد تا از سخت کردن دل‌هایشان در برابر روح القدس دست بردارند. اعضای سنهدرین استیفان را به خارج از اورشلیم کشاندند و سنگسار کردند و کشتند. "طول مدت زندگی ما بر زمین اهمیت ندارد، بلکه چگونه زیستن ما است که اهمیت دارد." استیفان اولین شهید کلیسای مسیحی است. سخنان شهادت، و همچنین مرگ او تأثیر بسزایی بر پولس باقی گذاشتند، پولسی که در آن زمان هنوز توبه نکرده بود. مرگ استیفان همچنین آغازگر جفایی عظیم بر مسیحیان ساکن اورشلیم بود. اکثر آن پنج‌هزار مسیحی ساکن اورشلیم گریختند و در تمامی نواحی یهودیه و سامره پراکنده شدند. آنان هر جا که رفتند، انجیل را موعظه کردند و کلیساهای محلی تأسیس شدند. در تمام طول کتاب اعمال، می‌خوانیم که چگونه "جفا تنها به انتشار انجیل در همه جا می‌انجامید، و همینطور جفا چگونه به رشد کمی کلیسا و رشد کیفی زندگی انسانها منجر شد. هیچکس و هیچ جفایی نمی‌تواند در هدف و نقشه خدا خللی وارد آورد. انجیل در تمامی عالم موعظه کرده خواهد شد تا بر جمیع امتها شهادتی شود، و آنگاه انتها خواهد رسید (متی ۲۴: ۱۴).

تکلیف برای هفته آینده

اول) در طول هفته آینده، رومیان فصل‌های ۹ تا ۱۶ را بخوانید. هفته بعد، به معرفی رساله به رومیان خواهیم پرداخت.

دوم) کتابهای دستور عمل "بروید و ملکوت خدا را موعظه کنید" را ملاحظه کرده و به آدرس اینترنتی www.dota.net مراجعه کنید. این آدرس را به حروف تکرار می‌کنم....

سوم) هر شنبه تا چهارشنبه به برنامه "دوره شاگردسازی از رادیو" گوش دهید.